

Metsäluomu biotalouden mahdollisuutena

Luomufoorumi 3.2.2016

Eija Vuorela

Suomen 4H-liitto/Youngfour Oy

Luonnontuotteet monipuolistuvissa arvoverkoissa
(LUMOA) -hanke

Yhteistyössä

Rainer Peltola

LUKE

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HELSINGIN YLIOPISTO
RURALIA-INSTITUUTTI

Mennään metsään 😊

- Suomi on hyvin metsäinen maa
  - Pinta-alastamme lähes 90% on metsää
  - Josta kemiallisesti käsiteltyä noin 2%
- Suomalainen metsätaloustoiminta on huippuluokkaa – Suomessa puuntuotanto osataan
- Myös monikäyttö on tuttua - pitkät perinteet metsän antimien keräämisessä ja hyödyntämisessä
-> asia josta villiruoan myötä on tullut lähes muoti ilmiö 😊
- Metsänhoitotoimenpiteiden ja monikäytön yhteensopivuutta nyt myös tutkitaan, Luke

Luomujärjestelmä todentaa

- Luomujärjestelmän perusteita määrittelee ja säätää EU-lainsäädäntö, myös luomukeruu alueiden sertifiointin osalta, (Neuvoston asetus EY N:o 834/2007) ja kansainväliset sopimukset.
- Suomessa järjestelmää ohjeistaa ja valvoo Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira)
- Luomukeruualueiden perustamista ja selvitystoimintaa valvoo kunkin alueen ELY -keskuksen luomuvalvontaviranomainen
- Syötävien luomukeruuotteiden kauppaa, tuotevalmistusta ja markkinointia valvoo Evira

Sertifiointiprosessi tuottaa tietoa

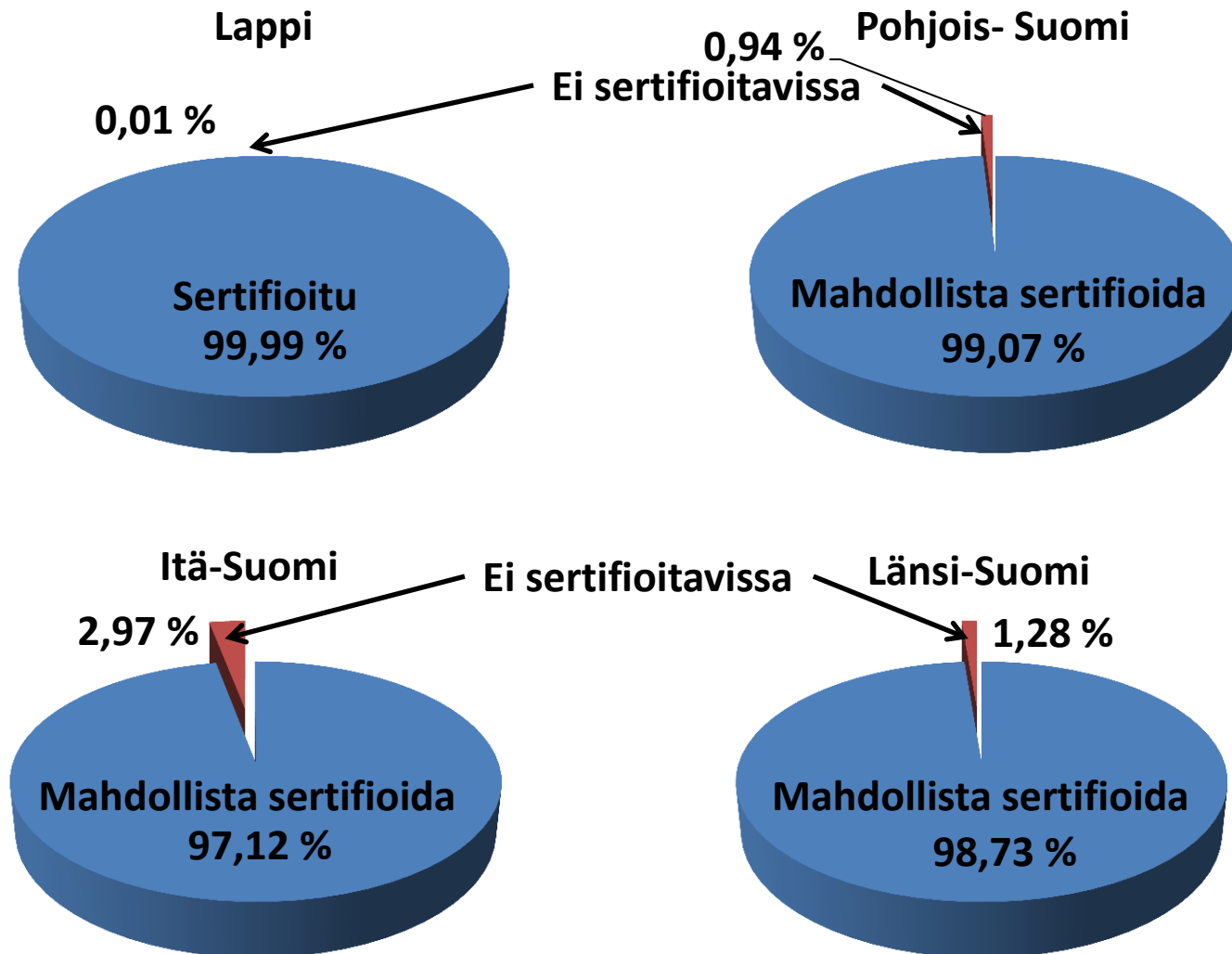
- Metsäalueilla luomun pois sulkevia ovat kemialliset käsittelyt,
  - Lannoitukset
    - Tuhkalannoitus sallittu
  - Juurikäävän torjunta urealla
    - Harmaaorvakka käsittely sallittu
  - Kemiallinen heinäntorjunta
- Luomukeruualueen perustaja (selvittäjä) kartoittaa vuosittain tilanteen alueellaan
- Tuloksien perusteella tehdään luomukartat

Tiedonkeruun järjestelmä luomukeruualueiden perustamiseksi

- Laajojen alueiden luomukelpoisuuden toteaminen. Menetelmä on kaksijakoinen, sen toteuttaa valvonta-järjestelmään liittynyt selvittäjätaho. Työn tilaajina ovat luomuluonnontuotteita ostavat yritykset
1. Selvitetään kyselyin luomutuotannossa kiellettyjen aineiden käyttöä metsäalueilla - kyselyt suunnataan metsänomistajatahoille laajasti
  2. Kuvataan toimintaympäristöä, kootaan LUKE:n tuottamaa metsätilastollista tietoa =>
  3. Laaditaan riskienhallinnan suunnitelma alueelle

Lapissa, Koillismaalla ja Kainuussa (2015 alkaen) Suomen 4H-liitto/Youngfour Oy toimii selvittäjänä

Metsäluomun potentiaali alueilla?

Kaupallinen toiminta - miten valvotaan?

- Koko tuotantoketju on mukana valvontajärjestelmässä
- Alueiden perustaja – ELY-keskus, luomuvalvonta
- Ensimmäinen ostaja – EVIRA luomuvalvonta
- Jalostaja – EVIRA luomuvalvonta
- Luomusuunnitelma ja tarkastus vuosittain
- Jalostajat käyttävät EU-luomumerkkiä

Miksi keruuluomua?

- Metsien keruutuotteet ovat valtaosin luomulaatuisia
  - Miksi valmiina olevaa kilpailuetua ei hyödynnettäisi?
- Luonnontuotteisiin liitetty positiivinen imago koostuu samoista palikoista kuin luomuimago → $(\text{luomu})^2$ tai $(\text{luonnontuote})^2$
  - ☐ Terveellisyys
  - ☐ Luonnollisuus
  - ☐ Puhtaus
  - ☐ Ainutlaatuinen alkuperä

Paljonko luomualaa on?

- Luomuviljelty peltopinta-ala (Evira2015), mukana siirtymävaiheen alat, 227 tuhatta hehtaaria, n.10 %:n osuus viljellystä, luomumaatiloja 4291(metsäha?)
- Luomukeruualueiden pinta-ala (selvitys Youngfour Oy 2015) 11,6 miljoonaa hehtaaria = 38% koko Suomen maapinta-alasta => lähes 30% koko maailman luomukeruuualasta
- Laajat alueet sijaitsevat pääosin pohjoisessa Suomessa (Lappi, Koillismaa, Kainuu)
- Uusia alueita mm. Etelä-Savossa, perustaminen jalostus-yrityksien tarpeista lähtöisin

Mahdollisuuksia

- Luonnonmarjasato Suomessa 500 – 1000 milj. kg / vuosi, josta hyödynnettävissä on 30 – 40 % (Metsätilastollinen vuosikirja)

→ luonnonmarjaraaka-aineen arvo on 210 – 560 miljoonaa euroa / vuosi

(vuosien 2001 – 2009 yksikköhinnoilla laskettuna)

- Luonnonsienisato Suomessa 350 – 1200 milj. kg / vuosi, josta hyödynnettävissä on n. 25 % (Metsätilastollinen vuosikirja)

→ luonnonsieniraaka-aineen arvo on 230 – 1060 miljoonaa euroa / vuosi

(vuosien 2001 – 2009 yksikköhinnoilla laskettuna)

Marsi 2014 raportti

	Puolukka	Mustikka	Lakka	Muut	yht.	sienet	Kaikkiaan
Ostomäärä 1000 kg							
Koko maa	10746*	5008*	146*	67	15968	309	16277
Länsi-suomi	5605	720	1	8	6333	37	6370
Itä-Suomi	2490	1611	2	6	4109	264	4373
Oulun alue	1535	745	2	1	2283	7	2290
Lappi	1116	1933	142	52	3243		3244
Keskimääräinen ostohinta €/kg							
Koko maa	1,16	1,49	8,64	1,89	1,33	2,75	
Länsi-Suomi	1,12	1,5	10,86	4,38	1,16	2,96	
Itä-Suomi	1,21	1,51	12,02	4,06	1,34	2,72	
Oulun alue	1,22	1,46	11,02	6,96	1,31	2,8	
Lappi	1,18	1,48	8,56	1,13	1,68		
Poimintatulot 1000€							
Koko maa	12447	7460	1260	127	21294	850	22144
Länsi-Suomi	6259	1077	8	34	7377	110	7487
Itä-Suomi	3002	2436	21	26	5485	719	6204
Oulun alue	1871	1084	17	9	2981	20	3001
Lappi	1315	2863	1214	59	5451		5452
*Luomuosuus	25,00 %	52,00 %	56,00 %				

Luomu vs. villi alkuperä

- Käytetään tarpeen mukaan, luomu kuitenkin tarkemmin määritelty

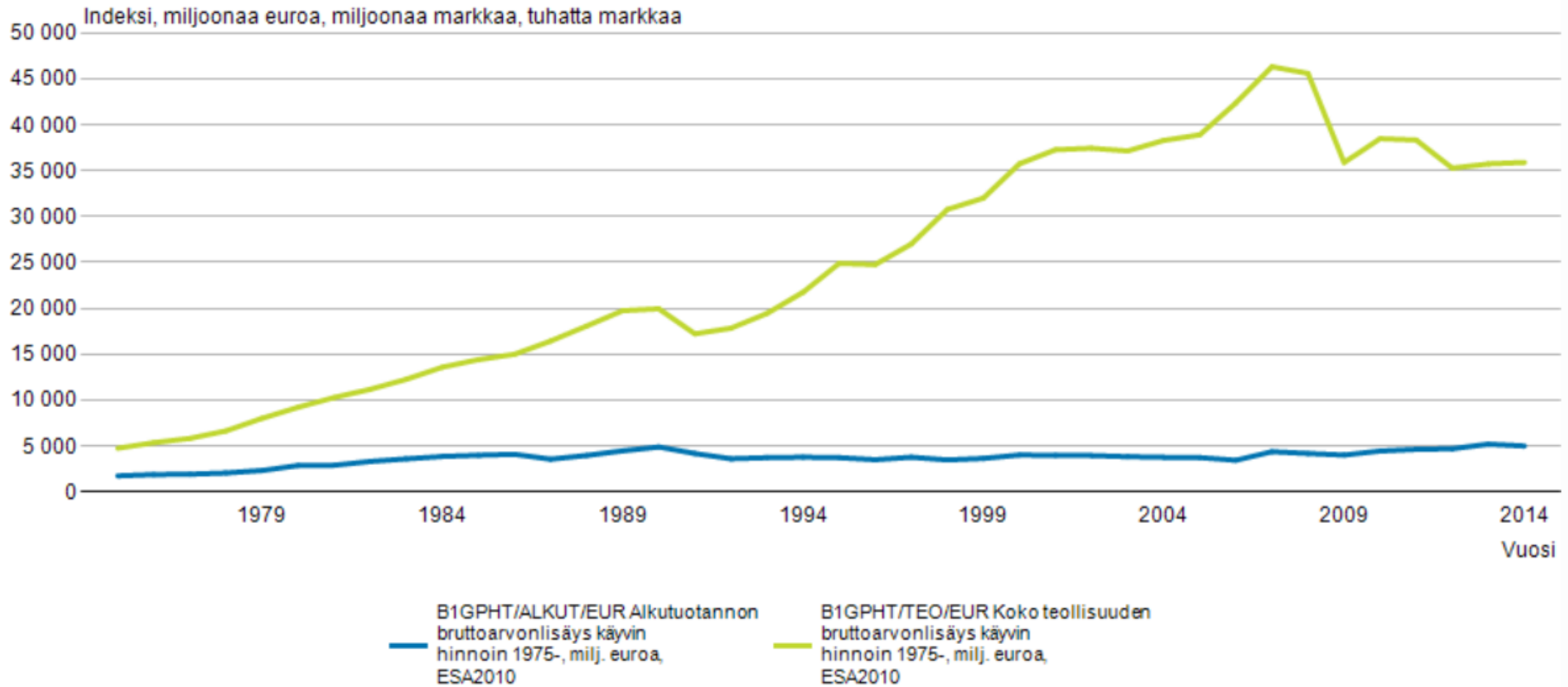
Biotalousnakökulma

Metsien arvoketju

Raaka-aine	raaka- aineen arvo €/kg	Saanto/kg raaka- ainetta	arvo tuotteessa €/kg	vuosi
Kuitupuu	0,017	250 g	0,2	2010
Mustikka, jauheeksi	1,6	150 g	15	2010
Mustikka, uutteeksi	1,6	20 g	70	2010
Pakuri	30-40	1 kg	300	
Pihka, voiteeksi	25-65	0,8kg	600+	

Luomun tuoma lisäarvo metsien raaka-aineisiin ja tuotteisiin on pitkälti hyödyntämättä. Luomu tuo lisäarvoa juuri korkean jalostusarvon tuotteisiin!

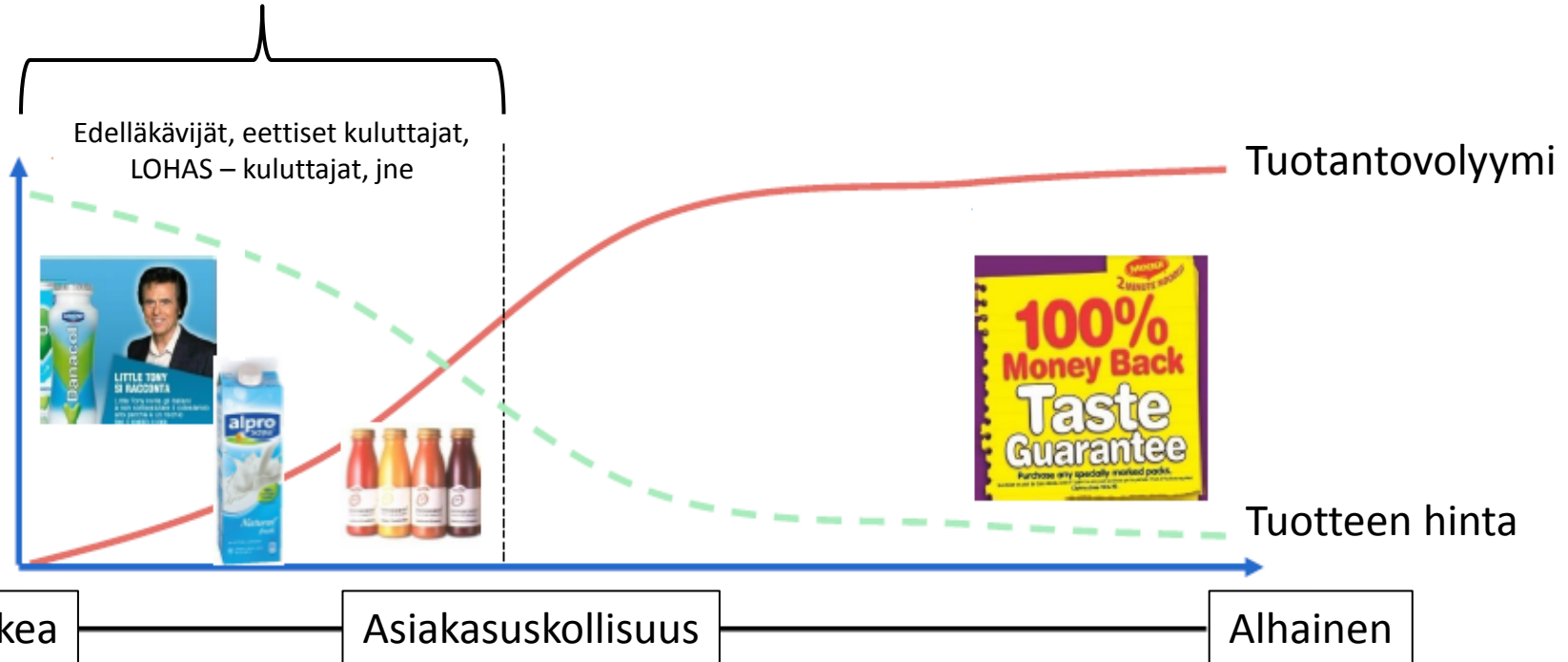
Miksi korkea jalostusarvo on tärkeää?

Arvonlisä paras niche - tuotteissa

30 – 35 % asiakkaita

Edelläkävijät, eettiset kuluttajat,
LOHAS – kuluttajat, jne

Yritysesimerkkejä

Puhdistamo – Real foods

Vahva suomalainen superfood brändi

Pakurituotteen vientitoimintaa

aloitellaan, Luomu- laatuisuus

kiinnostaa markkinoita

Raaka-ainetuotantoon on panostettava

- Frantsilan yritys, luonnonkosmetiikan vientiä
- Pitkä kokemus vientitoiminnasta
- Japanin markkinoilla suomalaisuutta arvostetaan
- Luomutuotantotapa on lisäarvo
- Raaka-aineet pellolta ja metsästä - luomuna
- Luomun kiinnostavuus kasvaa

Yritysesimerkkejä

- Helsinki Wildfood, Suomalaisen luonnon raaka-aineiden brändäystä, myös luomusti
- Uusi yritys, kv-markkinointi otteella
- Luottaa maukkaisiin, alkuperäisiin, ravinto-rikkaisiin, luonnonvaraisiin, puhtaisiin marjoihin, yrtteihin, vihanneksiin, sieniin ja puihin– ja siihen että kuluttajat villiintyy näistä.
- Luomua tulossa lisää, puhtauden imago ja alkuperäntodennus vahvoja

- Vavesaaren tila, luomuvientiä
- Tila panostaa vientimarkkinointiin, nyt Ranskan terveisin
- Viljeltyä ja metsäluomua yhdistetään
- Mustikka ja sienet erityisesti kiinnosta luomuna
- Perustanut 2015 omana luomukeruualueen, jolta hankkii raaka-aineita

Huomioidaan kokonaisuus

- Mahdollisuus:

**”87 % of land area in Finland is
certified for organic production”**

- Mahtava imagohyöty
  - *Elintarviketuotannolle*
  - *Hyvinvointituotteille*
  - *Matkailulle*
  - *Ja suomalaiselle luomutuotannolle kokonaisuudessaan!*
- Tiivistetään tämä imagoviesti kiinnostavaksi ja käytetään sitä tehokkaasti markkinoinnin tukena

Ota yhteyttä, poristaan lisää 😊

- LUMOA-hanke

Eija Vuorela, Suomen 4H-liitto

Keruuluomuosio

040 7151820

eija.vuorela@4h.fi

Rainer Peltola, LUKE

Tutkimustiedon välittäminen osio

0400 190143

rainer.peltola@luke.fi

